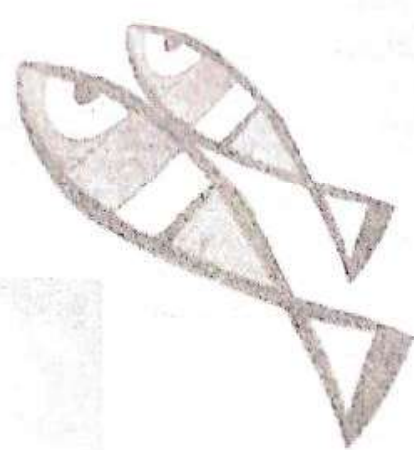

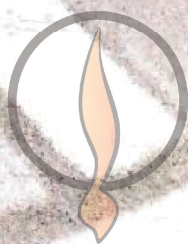
□ خاک ، جای روشنی نیست!
□ این ساز شکسته

□ مولانای بلخ ، خاموش پر هفتار
□ بشنو از نی ...

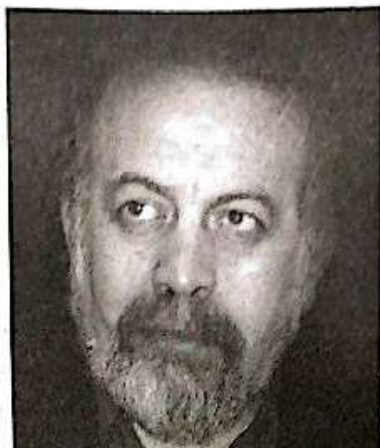
□ کتابخانه

□ بیک راستان

بنیاد اندیشه
تأسیس ۱۳۹۴

این سال شگفته

یادکردی کوتاه از حسن حسینی

شاعر و پژوهشگر معاصر

محمد خراسانی

هر چند که از آینه بیرنگ تراست ،
از خاطر غنچه ها دلم تگ تراست
بشکن دل بی نوای ما را ، ای عشق !
این ساز ، شکسته اش خوش آهنگ تراست

حسن حسینی شاعر، منتقد و مترجم فارسی، در سال ۱۳۲۵ به دنیا آمد. جوانی او در مشهد گذشت و در سالهای آخر دهه پنجاه به تهران کوچ کرد.

با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، او نیز به سلاک شاعران هوادار انقلاب پیوست و در پیدایش جریانی جوان به اسم شعر انقلاب سهیم بود. یکی از کانونهای مهم این جریان، «حوزه اندیشه و هنر اسلامی» بود که بعداً به «حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی» تغییر نام یافت. حسینی، فیض امین پور، علی معلم و محمدرضا عبدالملکیان شاعرانی بودند که نوانستند با تجمع در این کانون، بر شاعران جوان تر آن روزگار تأثیری جدی بگذارند.

نخستین مجموعه شعر حسن حسینی با عنوان «همصدا با خلق اسماعیل» در سال ۱۳۶۳ خورشیدی در حوزه هنری انتشار یافت و یکی از بهترین کتابهای شعر منتشره در آن سالها در ایران بود.

تسلط بر زبان عربی، از حسن حسینی مترجم توانایی ساخت و ترجمه هایی از ادبیات معاصر عرب از او منتشر شد، از جمله کتاب «حمام روح»

از جبران خلیل جبران و شعرهایی از احمد مطر شاعر مبارز عراقی.

براده ها، کتاب دیگر حسن حسینی، مجموعه کاریکلماتورهای اوست با طرحهای حسین خسروچردی، که در سال ۱۳۶۵ خورشیدی منتشر شد.

حسینی تا سال ۱۳۶۶ در حوزه هنری مشغول فعالیت بود و در این سالها، او و دوستانش، توانستند یک جریان نیرومند، فعال و قوی در شعر آن روز را هدایت کنند. حاصل تلاشهای آنها، پرورش یک نسل شاعر جوان بود که بعضی از آنان، نام و آوازه ای در شعر دهه شصت و هفتاد ایران یافتند. البته این تأثیر، به شاعران ایرانی محدود نماند و جمعی از جوانان شاعر مهاجر افغانستانی که در آن سالها در حال بالیدن بودند نیز از تجربیات شعری و پژوهشهای ادبی او بهره گرفتند.

ارتباط حسن حسینی و دوستانش با حوزه هنری دیر نیاید و او پس از آن، مدتی با نشریه کیهان فرهنگی همکاری کرد. هم چنین در این سالها تحصیل در رشته ادبیات فارسی را ادامه داد و به رتبه دکتری ادبیات دست یافت. تدریس در دانشگاه و فعالیتهای پژوهشی، عمده مشغولیت او در سالهای بعد بود که تا واپسین روزهای زندگی اش ادامه یافت.

حسینی در معرفی عبدالقادر بیدل شاعر توانای قرن دوازدهم هجری - که در ایران گمنام مانده بود - به جامعه ادبی ایران بسیار کوشید و عمده تلاش او، ایراد یک سلسله مباحث در حوزه هنری درباره بیدل بود و انتشار کتاب «بیدل، سپهری، سبک هنسی»، او در این کتاب، ضمن شرح ویژگیهای شعر بیدل، بر تأثیرپذیری سهراب سپهری از او، تأکید کرده بود. این کتاب، دومین کتابی بود که در ایران درباره بیدل انتشار یافت.

دومین مجموعه شعر حسن حسینی، «گنجشک و جبرئیل» در سال ۱۳۷۱ خورشیدی منتشر شده و البته شعرهایی از سالهای ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ او را در خود داشت. این کتاب، یک مجموعه منسجم شعرهای نو اوست که درونمایه ای مذهبی و عاشورایی دارد. حسینی، در این کتاب، توانسته است تلفیقی بدیع میان قالبهای نو و مفاهیم مذهبی ایجاد کند. هم چنین این کتاب سرشار است از هنرمندیهای شاعرانه و مهارتهای بیانی، و به راستی، «گنجشک و جبرئیل» را از بهترین مجموعه شعرهای چند

دهه اخیر دانست.

این شاعر خلاق، مبتکر و پیشگام، در گام نهادن در وادیهای دور از دسترس شهرت داشت و به همین لحاظ، توانست تجربه های تازه ای در شعر فارسی داشته باشد. او در احیای قالب رباعی و هماهنگ سازی آن با زبان روز، مؤثر بود و بعضی از بهترین رباعیهای امروز را سرود. همین گونه، در سرودن شعرهای اعتراض آلود اجتماعی نیز دستی داشت و در این گونه شعر، طنزی گزنده را به کار می گرفت. مشهورترین شعر او در این حال و هوا، «نوشداروی طرح ژنریک» است که در سال ۱۳۶۷ در نشریه کیهان فرهنگی انتشار یافت.

مرحوم حسینی، قالبهای مختلف شعرا را آزمود. هم در قالبهای کهن مثل غزل، مثنوی و رباعی کار کرد و هم در قالبهای نوین. البته در قالبهای کهن نیز او شاعری بود نوگرا و نواندیش و می کوشید از تجربه های زبانی و بیانی نوگرایان بی بهره نماند. به همین لحاظ، تأثیر او بر شاعران جوان پس از خودش، چشمگیر بود. او، فیض امین پور و چندتن دیگر، تا سالها، محبوب ترین شاعران در میان نسل جوان انقلاب بودند. این دو شاعر، در سال ۱۳۶۸ به پاس این خدمات فرهنگی خویش، مشترکاً مقام اول برای دریافت جایزه ادبی نیمایوشیج را از آن خود کردند.

سالهای آخر عمر پر بار حسن حسینی، در تدریس و پژوهش سپری شد و او کمتر در محافل عمومی شعر، مثل همایشها و شب شعرها ظاهر می شد. او در این سالها، از یک سلسله بیماریها نیز رنج می برد که او را رنجور ساخته بود. او در نهایت بر اثر یک ناراحتی قلبی ناگهانی، بیمارستان منتقل شد، اما مداوا کارگر نشد و این شاعر صاحب نام و بلند آوازه فارسی، در شامگاه درگذشت.

دو کتاب دیگر از حسن حسینی در این روزها، در زیر چاپ است. یکی مجموعه شعری است با عنوان «نوشداروی طرح ژنریک» و دیگری پژوهشی است با نام «مشت در نمای درشت» که بررسی تطبیقی هنرمندیهای شعری و تکنیکی سینمایی است. کتاب اخیر، آخرین مراحل چاپ را می گذراند.

از حسینی، دو فرزند (یک دختر و یک پسر) برجای مانده است و نیز فرزندهای معنوی بسیاری، چه در میان شاعران جوان این سالها، چه در میان دانشجویان رشته ادبیات فارسی.

خط سوم، شماره پنجم و ششم / ۱۷۸

همای
در نق
نعداد
سخن
د
به مع
اجپا
می خ

باز زبان
باخته
در مو،
آن عاز
گفت
مثنوی
است
می کش
موران
ساخته
سهمان